

ANÀLISI DE LA VIABILITAT DE CREAR TAULES DE VOLUNTARIAT VINCULADES ALS PARCS NATURALS DE CATALUNYA

OCTUBRE 2019

COORDINACIÓ

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat
**Direcció General de Polítiques Ambientals
i Medi Natural**

REDACCIÓ

ANÀLISI DE LA VIABILITAT DE CREAR TAULES DE VOLUNTARIAT VINCULADES ALS PARCS NATURALS DE CATALUNYA

OCTUBRE 2019

Coordinació

Anna Estella, Servei d'Educació Ambiental
Montse Ecija, Servei d'Educació Ambiental
Marta Moratonas, Servei d'Espais Naturals Protegits

Coordinació tècnica

Xavier Basora, Espai TReS · Territori i Responsabilitat Social

Redacció

Xavier Basora, Espai TReS · Territori i Responsabilitat Social

Col·laboració

Responsables i tècnics dels espais naturals protegits:

- Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
- Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici
- Parc Natural de l'Alt Pirineu
- Parc Natural del Cadí-Moixeró
- Parc Natural de Cap de Creus
- Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser
- Parc Natural del Delta de l'Ebre
- Parc Natural dels Ports
- Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera
- Reserva Natural Mas de Melons i Secans de Lleida
- Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter
- Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet
- Parc Natural de la Serra de Montsant
- Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Fotografies

Departament de Territori i Sostenibilitat

www.espaitres.net

info@espaitres.net

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. CONTEXT, OBJECTIUS I METODOLOGIA	7
1.1. La Llei del voluntariat i el paper de les Administracions	7
1.2. Els espais naturals protegits objecte d'anàlisi.....	8
1.3. El voluntariat als ENPE: objectius i rols dels òrgans gestors.....	9
1.4. Objectius d'aquest informe	10
1.5. Metodologia utilitzada per fer l'anàlisi de viabilitat.....	11
2. LES TAULES DE VOLUNTARIAT VINCULADES ALS ENPE.....	13
2.1. El model de voluntariat als ENPE: principis i estratègies	13
2.2. Planificació prèvia per part dels òrgans gestors: la caracterització de les entitats	14
2.3. Les taules de voluntariat: abast, membres i objectius	15
2.4. Suport directe dels òrgans gestors dels ENPE a les entitats	17
3. ANÀLISI DE LA VIABILITAT DE CREAR TAULES ALS ENPE	19
3.1. Criteris utilitzats per analitzar la viabilitat	19
3.2. Anàlisi ENPE a ENPE.....	21
3.3. Anàlisi conjunta i proposta de creació de dues taules.....	37
4. CONCLUSIONS.....	41
ANNEXOS	43
A.1. Conceptes relacionats amb el voluntariat ambiental	43
A.2. Projectes i accions de voluntariat als ENPE: tipus d'accions i criteris de qualitat	43
A.3. Accions puntuals organitzades pels ENPE.....	45
A.4. Gestió de les demandes de voluntariat	46

1. CONTEXT, OBJECTIUS I METODOLOGIA

Aquest informe pretén contribuir a executar diverses accions relacionades amb el voluntariat ambiental previstes al **Pla estratègic 2019-2022 d'educació i voluntariat ambiental als parcs naturals de Catalunya (PEVAPN)** d'ara en endavant).

La Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural, que agrupa les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de gestió dels parcs naturals i de foment i planificació de les activitats d'educació ambiental, va presentar el setembre de 2018 el Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental als Parcs Naturals. Aquest instrument pretén "reconèixer i consolidar l'educació i el voluntariat ambiental com a àmbits d'actuació fonamentals dels espais naturals de protecció especial (ENPE), que requereixen planificació, recursos adequats i treball en xarxa amb agents diversos".

1.1. La Llei del voluntariat i el paper de les Administracions

El voluntariat ambiental, tot i considerar-se un instrument d'educació ambiental (a més d'una via per fomentar la participació ciutadana), es tracta en el PEVAPN com un àmbit diferenciat del de l'educació ambiental perquè presenta una sèrie d'especificitats. Destaca, sobretot, el fet de disposar d'una legislació pròpia (Llei 25/2015) que estableix, entre d'altres aspectes, que **els òrgans de gestió dels espais naturals protegits**, en tant que unitats integrades en l'Administració pública, **no poden gestionar directament voluntaris**.

Així doncs, segons la Llei 25/2015 del voluntariat i foment de l'associacionisme, **la gestió de programes de voluntariat i de persones voluntàries, així com l'execució de les accions vinculades, correspon, exclusivament, a les entitats sense ànim de lucre**. Aquesta és la base, segons la Llei, del model català de voluntariat. La Llei, però, demana a les Administracions públiques que es vinculin als programes i projectes de voluntariat de les entitats, exercint les funcions següents:

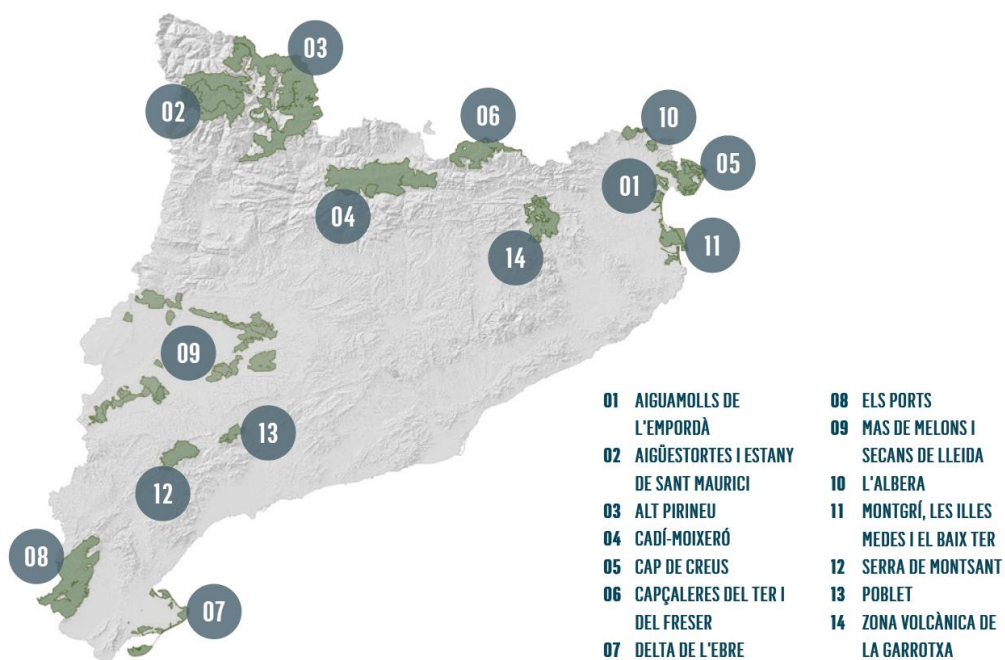
- Sensibilització i promoció: convidar la ciutadania a involucrar-se i vincular-se a les propostes de voluntariat de les entitats, i promoure, reconèixer i visualitzar les entitats que despleguen els projectes.
- Foment i suport: donar suport a les entitats en el seu funcionament i la seva gestió, per tal que puguin treballar en la seva missió.
- Coordinació (pont) entre les entitats i la ciutadania: facilitar espais i eines perquè les entitats arribin més i millor a la ciutadania.
- Garantia del model i de la legalitat: ser garants del compliment del marc legal.

Aquest marc legal obliga les Administracions a renunciar a programes propis als quals hi havien vinculat voluntaris. Ara bé, la Llei obre la porta a les Administracions (i per tant als òrgans gestors dels ENPE) a organitzar i gestionar "campanyes puntuals" que mobilitzin la ciutadania. En aquest cas, les persones que s'hi vinculin poden ser gestionades des dels poders públics sense incomplir la llei, ja que la participació dels ciutadans rep un tractament legal diferenciat (de fet, exclòs i fora de l'àmbit de la llei), fonamentat justament en el caràcter esporàdic i puntual de la seva acció.

1.2. Els espais naturals protegits objecte d'anàlisi

L'àmbit territorial d'aquest informe es correspon amb els parcs naturals i altres **espais naturals de protecció especial (ENPE)** que gestiona el Departament de Territori i Sostenibilitat (DTES) de la Generalitat de Catalunya. Són els 14 ENPE següents:

MAPA 1. ESPAIS NATURALS DE PROTECCIÓ ESPECIAL OBJECTE D'AQUEST INFORME

Font: Departament de Territori i Sostenibilitat.

TAULA 1. ESPAIS NATURALS DE PROTECCIÓ ESPECIAL OBJECTE D'ANÀLISI

ESPAI NATURAL DE PROTECCIÓ ESPECIAL (ENPE)	ANY DE DECLARACIÓ	SUPERFÍCIE TERRESTRE (ha)
Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà	1983	4.720 ha
Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	1955	13.900 ha
Parc Natural de l'Alt Pirineu	2003	79.317 ha
Parc Natural del Cadí-Moixeró	1983	41.060 ha
Parc Natural de Cap de Creus	1998	10.780 ha
Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser	2015	14.750 ha
Parc Natural del Delta de l'Ebre	1983	7.175 ha
Parc Natural dels Ports	2001	35.050 ha
Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera	1986	3.466 ha
Reserva Natural Mas de Melons i Secans de Lleida	2010	54.007 ha
Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter	2010	6.149 ha
Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet	1984	2.460 ha
Parc Natural de la Serra de Montsant	2002	9.242 ha
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa	1982	15.310 ha

Font: Idescat i Departament de Territori i Sostenibilitat.

A la taula anterior no apareix el Paratge d'Interès Nacional del Pedraforca, el territori del qual sí que és objecte d'aquest informe. Això s'explica perquè la gestió d'aquest ENPE està integrada en l'estructura de gestió del Parc Natural del Cadí-Moixeró.

Al llarg d'aquest informe, i per evitar un text feixuc, **els ENPE no se citen amb el nom complet que inclou la figura jurídica, sinó únicament amb la referència geogràfica.** Així, per exemple, ens referim a Poblet o la Serra de Montsant enlloc del Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet o el Parc Natural de la Serra de Montsant.

1.3. El voluntariat als ENPE: objectius i rols dels òrgans gestors

El PEVAPN estableix que els objectius del voluntariat ambiental que té lloc als ENPE són:

- Contribuir a la conservació, millora i difusió dels valors naturals i culturals dels ENPE a través de la implicació desinteressada de persones compromeses amb l'entorn.
- Incrementar la valoració i estima social pels ENPE mitjançant accions de voluntariat gestionades per entitats i campanyes puntuals promogudes pels propis ENPE.
- Canalitzar i donar resposta a les demandes de la ciutadania, de les entitats sense ànim de lucre i d'altres agents socials d'implicar-se de manera voluntària en la conservació i gestió dels valors naturals i culturals dels ENPE.
- Generar i mantenir espais de participació i col·laboració entre els òrgans gestors dels ENPE, la societat civil organitzada (especialment entitats d'àmbit local) i la ciutadania, que permetin teixir i consolidar complicitats a mig i llarg termini.
- Promocionar, orientar i oferir suport a les entitats que vulguin dur a terme accions de voluntariat dins l'àmbit dels ENPE.

Tenint en compte aquests objectius, i considerant les especificats establertes per la Llei 25/2015, el PEVAPN proposa **quatre rols o àmbits d'actuació dels òrgans gestors dels ENPE en relació amb el voluntariat:**

1. Establir marcs de participació i col·laboració amb les entitats amb voluntariat que permetin teixir i consolidar complicitats.
2. Oferir suport a les entitats amb voluntaris per a l'organització d'accions sobre el terreny, i garantir que aquestes accions encaixin amb els objectius i les línies de gestió del propi ENPE.
3. Organitzar, directament per part de l'òrgan gestor, accions o campanyes puntuals.
4. Gestionar les demandes de voluntariat que reben els propis òrgans gestors.

Aquest informe se centra, sobretot, en el primer d'aquests quatre àmbits d'actuació. Ara bé, els marcs de participació entre els ENPE i les entitats també tractaran la resta de rols i accions que promoguin o hi donin suport els òrgans gestors dels ENPE.

Arribats a aquest punt escau remarcar que aquests rols dels òrgans gestors dels ENPE difereixen dels que poden tenir en relació amb l'educació ambiental, l'altre àmbit de gestió que aborda el PEVAPN. Així, en el cas de l'educació el rol és clarament de lideratge mentre que el cas del voluntariat és més de foment i suport.

D'acord amb aquests rols, **els destinataris de l'acció dels òrgans gestors en l'àmbit del voluntariat no són els voluntaris que participaran en les accions que tinguin lloc als ENPE, sinó les entitats amb voluntariat**, que són les responsables de dissenyar els programes de voluntariat i d'organitzar les accions que se'n derivin.

El PEVAPN aposta per **una cerca de complicitats entre els òrgans gestors i les entitats amb voluntariat que a mig i llarg termini resulti beneficiosa per a les dues parts i per als propis objectius dels ENPE**. De fet, les relacions que es puguin establir i tot el que comporten (democratització de la gestió, aprenentatges mutus, etc.) són segurament beneficis més importants que la pròpia capacitat d'acció de les entitats i ja justifiquen per si sols l'esforç i els recursos que requereixen per part dels òrgans gestors.

1.4. Objectius d'aquest informe

El PEVAPN preveu una acció (VAi3) destinada a "**constituir i convocar les taules de voluntariat de cada ENPE (o agrupacions d'ENPE)**". Les taules de voluntariat, tal com s'exposa al 2n capítol d'aquest informe, són l'instrument previst per tal que els òrgans gestors dels ENPE estableixin marcs de participació i col·laboració amb les entitats que permetin teixir i consolidar complicitats (el primer dels rols previstos en voluntariat).

Aquesta acció VAI3 requereix, segons el propi PEVAPN, de dues accions prèvies:

- VAI1. Identificar en cada ENPE programes, projectes i accions en marxa o previstos que podrien rebre el suport del voluntariat
- VAI2. Elaborar els inventaris d'entitats de voluntariat que actuen en cada ENPE

Segons estableix el PEVAPN, aquestes dues accions prèvies s'haurien de dur a terme durant el procés de redacció del Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental que ha d'elaborar cada ENPE de manera individual. Atès que cada espai protegit té unes singularitats i necessitats específiques (fruit de factors ambientals, socials i geogràfics), **el PEVAPN proposa que cada ENPE (o agrupacions d'ENPE amb característiques similars) disposi del seu propi Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental**. Diversos ENPE ja han iniciat (i finalitzat) la redacció d'aquests plans particulars.

Partint d'aquest context previ, aquest informe té tres objectius:

- **Descriure breument la situació del voluntariat ambiental en l'àmbit d'influència de cada ENPE** (a partir de la informació facilitada pels òrgans gestors i de l'anàlisi feta en els respectius plans estratègics d'educació i voluntariat ambiental de cada ENPE, si és que se n'ha iniciat la redacció).
- **Analitzar la viabilitat de crear taules de voluntariat en cadascun dels ENPE** (d'acord amb criteris diversos), identificant aquells espais on ja és viable a curt termini (de manera individual o bé agrupant diversos espais propers amb característiques similars) i aquells on encara no es donen les condicions necessàries.
- **Proposar la creació de dues taules de voluntariat**: Fruit d'aquesta anàlisi es proposaran les dues primeres taules que es podrien constituir de manera immediata i si caldria fer-ho en el marc d'alguna acció prevista en els respectius plans estratègics d'educació i voluntariat ambiental de cada ENPE.

1.5. Metodologia utilitzada per fer l'anàlisi de viabilitat

El principal instrument per obtenir informació sobre la situació del voluntariat ambiental en l'àmbit d'influència de cada ENPE han estat **entrevistes telefòniques als responsables dels 14 ENPE analitzats** (Taula 2). Durant cadascuna de les entrevistes se seguia un guió de preguntes elaborat prèviament i que pretenia obtenir dades i valoracions sobre els aspectes següents:

- El voluntariat i les entitats a l'àmbit d'influència de l'ENPE
- Estat actual de redacció del Pla propi d'educació i voluntariat ambiental i principals continguts i propostes que inclou relacionats amb el voluntariat
- El paper de l'òrgan gestor en relació amb el voluntariat
- La viabilitat d'una futura taula de voluntariat

TAULA 2. REPRESENTANTS DELS ENPE ENTREVISTATS

ENPE	RESPONSABLE/S ENTREVISTATS	DATA ENTREVISTA
Aiguamolls de l'Empordà	Josep Espigulé	2 d'octubre de 2019
Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	Gerard Giménez	19 de setembre de 2019
Alt Pirineu	Moisès Villanueva	29 d'agost de 2019
Cadí-Moixeró	Carme Alcàntara	23 de setembre de 2019
Cap de Creus	Victòria Riera i Montse Pascual	19 de setembre de 2019
Capçaleres del Ter i del Freser	Santi Farriol	23 de setembre de 2019
Delta de l'Ebre	Imma Juan	13 de setembre de 2019
Els Ports	Josep Maria Forcadell	16 d'octubre de 2019
L'Albera	Bartomeu Borràs	20 de setembre de 2019
Mas de Melons i Secans de Lleida	Mariano Rojo	4 de setembre de 2019
Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter	Maria Pilar Carabús	30 de setembre de 2019
Poblet	Ester Trullols	6 de setembre de 2019
Serra de Montsant	David Iturria	16 de setembre de 2019
Zona Volcànica de la Garrotxa	Xavier Oliver	1 d'octubre de 2019

Font: elaboració pròpia.

A més de les entrevistes telefòniques, s'ha obtingut informació de les fonts següents:

- Plans estratègics d'educació i voluntariat de cada ENPE (en cas que ja disposessin d'una versió definitiva o d'un esborrany avançat).
- Registre d'Entitats de Medi Ambient i Sostenibilitat (gestionat pel DTES): s'han seleccionat aquelles entitats que disposen de persones voluntàries i que actuen a les comarques amb territori dins dels 14 ENPE analitzats. Aquestes entitats s'han contrastat amb els responsables dels ENPE durant les entrevistes.

D'altra banda, aquest informe ha estat revisat i validat pel **Grup assessor sobre el voluntariat ambiental (GAVA)**, integrat per representants de diverses administracions i de la societat civil, en una reunió celebrada el 10 de desembre de 2019.

2. LES TAULES DE VOLUNTARIAT VINCULADES ALS ENPE

En el 1r capítol s'ha apuntat que en el camp del voluntariat ambiental, i d'acord amb el que estableix la Llei 25/2015, el protagonisme el tenen les entitats amb voluntariat, que són les responsables d'organitzar i executar accions de voluntariat que mobilitzin la ciutadania compromesa amb l'entorn. Aquest protagonisme de les entitats, però, no treu que els òrgans gestors dels ENPE no tinguin un paper. Un paper que no és menor.

Vist la importància que tenen i tindran les **entitats de voluntariat**, cal saber que la Llei 25/2015 les defineix com a entitats privades sense ànim de lucre que acompleixen activitats d'interès general, que han decidit que la participació voluntària dels ciutadans és un valor imprescindible en la seva missió per a assolir les seves finalitats i que han elaborat un programa de voluntariat que defineix i emmarca el valor i els espais de l'acció voluntària en l'entitat. Aquest programa és potestatiu (no és obligatori) per a les entitats de base associativa.

Val a dir, però, que gran part de les entitats que tenen o mobilitzen voluntaris no s'autodefineixen com a "entitats de voluntariat", sinó que es defineixen pels seus objectius o àmbits temàtics d'actuació (entitats ambientals, ecologistes, culturals, educatives, etc.), o, senzillament, com a entitats o associacions. El voluntariat és una eina més que utilitzen (entre d'altres) per assolir els seus objectius fundacionals.

2.1. El model de voluntariat als ENPE: principis i estratègies

Com s'ha dit, el PEVAPN aposta per un model de col·laboració i suport entre els òrgans gestors dels ENPE i les entitats amb voluntariat basat en una cerca de complicitats i una voluntat de col·laboració i acció conjunta de les dues parts. De fet, la pròpia Llei de voluntariat insta les administracions a coordinar-se amb les entitats i estableix que les relacions s'inspirin en els principis de col·laboració, complementarietat i participació.

Aquest model de col·laboració i suport requereix l'assumpció prèvia d'uns principis bàsics per part dels òrgans gestors dels ENPE (Taula 3).

TAULA 3. PRINCIPIS QUE HAN D'ASSUMIR ELS ÒRGANS GESTORS PER COL·LABORAR AMB ENTITATS

- Diàleg i coordinació amb diverses entitats i entitats diverses
- Capacitat d'adaptació a les necessitats i demandes de les entitats (amb la limitació que les demandes han de ser coherents amb la normativa i les línies de gestió de cada ENPE)
- Voluntat d'arribar a consensos
- Treball conjunt amb les entitats entès com una oportunitat d'obrir les portes de la gestió a la participació i de planificar projectes compartits
- Relació amb les entitats que aspiri a ser *win win* (en la que tothom hi guanya)

Font: Pla estratègic 2019-2022 d'educació i voluntariat ambiental als parcs naturals de Catalunya.

Hi ha diverses vies per establir relacions de coordinació i col·laboració entre els òrgans gestors i les entitats de voluntariat que actuen en l'àmbit d'influència dels ENPE. El PEVAPN proposa dos tipus d'estratègies amb dos objectius diferenciats:

- Amb l'objectiu de cercar complicitats i acords entre els òrgans gestors i les entitats, es proposa **crear espais de participació (anomenats *taules de voluntariat*) en cada ENPE o per agrupacions d'ENPE**. Uns espais en què hi puguin participar diverses entitats de voluntariat i que permetin el diàleg i la consecució d'acords i projectes compartits entre les pròpies entitats i entre les entitats i els òrgans gestors dels ENPE (vegeu 2.3 per a més detalls).
- Amb l'objectiu que els òrgans gestors puguin col·laborar i oferir suport directe a aquelles entitats que organitzin i executin accions de voluntariat dins dels ENPE, es proposa **formalitzar marcs de col·laboració i compromisos mutus entre les entitats i els òrgans gestors** (vegeu 2.4 per a més detalls). El desenvolupament d'aquesta estratègia no és objecte d'aquest informe.

Podria passar que una entitat formés part de l'espai de participació, però que no tingués prou capacitat d'acció (o que la tingui i no requereixi de suport directe dels òrgans gestors) i per tant no hagués de formalitzar la col·laboració amb l'òrgan gestor. En tot cas, per tal que una entitat rebí suport de l'òrgan gestor sí que aquesta hauria de formar part de la corresponent taula de voluntariat.

2.2. Planificació prèvia per part dels òrgans gestors: la caracterització de les entitats

El model proposat requereix unes tasques de planificació prèvia per part de cada òrgan gestor:

- Assignar un responsable tècnic de coordinació i gestió del voluntariat que compti amb el suport de la direcció i d'altres tècnics especialitzats de l'ENPE (tècnics de conservació, d'ús públic, etc.).
- Elaborar un inventari d'entitats amb voluntariat que actuen a l'ENPE, que servirà com a pas previ per crear les "taules de voluntariat".
- Identificar programes, projectes i accions de l'ENPE (tant en l'àmbit de la conservació i el desenvolupament local com de l'ús públic i la sensibilització) que podrien rebre el suport del voluntariat i que podrien ajudar a canalitzar i donar resposta a les possibles demandes de les entitats (i també de la ciutadania).
- Integrar els projectes associats al voluntariat dins els plans anuals d'accions dels ENPE i en els futurs plans de gestió a elaborar.

D'aquestes accions prèvies, la d'elaborar un inventari és clau per **identificar i caracteritzar les entitats de voluntariat que actuen en l'àmbit d'influència de cada ENPE** (una informació que es pot recollir en un senzill inventari d'entitats i que podria formar part del Pla estratègic d'educació i voluntariat de cada ENPE). I és clau perquè el teixit associatiu de cada ENPE és molt divers d'acord amb les seves singularitats socials i territorials. Així, hi ha territoris poc poblats on quasi no existeix massa crítica d'entitats, mentre que n'hi ha d'altres amb més presència d'entitats. Afortunadament, en la gran majoria d'ENPE existeixen entitats de voluntariat.

En aquest darrer sentit, és important diferenciar que hi ha entitats amb un àmbit d'actuació local, supralocal o fins i tot regional, i d'altres que actuen arreu de Catalunya i que solen tenir una capacitat tècnica i de mobilització de voluntaris més gran. Tant unes com altres s'haurien d'identificar.

Un cop identificades, és clau caracteritzar-les adequadament. Mitjançant una fitxa a elaborar per a cada entitat, els aspectes que haurien de conèixer els òrgans gestors són els que apunta la Taula 4. Totes aquestes fitxes conformarien l'*inventari d'entitats de voluntariat que actuen a l'ENPE*.

TAULA 4. CARACTERÍSTIQUES DE LES ENTITATS DE VOLUNTARIAT QUE CAL IDENTIFICAR EN ELS INVENTARIS

- Objectius i grau d'expertesa o especialització
- Tipologia de l'entitat (des de la perspectiva jurídica, temàtica o altres criteris)
- Equip tècnic i persona de referència del voluntariat
- Número de voluntaris que mobilitzen habitualment
- Perfil/s dels voluntaris
- Projectes o programes en els que impliquen voluntaris
- Núm. d'accions de voluntariat que s'organitzen
- Tipus i format de les accions de voluntariat

Font: elaboració pròpia.

Caracteritzar les entitats també ha de permetre tenir més informació de la seva naturalesa i dels seus àmbits d'actuació. I és que hi ha entitats que disposen de persones voluntàries i que organitzen accions amb voluntariat, però que al mateix temps també exerceixen com a entitats d'educació ambiental. Aquest fet aconsella valorar per a cada ENPE (o agrupació d'ENPE) si **tindria més sentit crear una taula específica de voluntariat ambiental, o bé una taula conjunta d'educació i voluntariat ambiental.**

De fet, el PEVAPN, de manera similar a les taules de voluntariat, també proposa (en el seu apartat 6.3.5) crear **taules d'educació ambiental** en cada ENPE o per a agrupacions d'ENPE amb afinitat geogràfica. Unes taules que també haurien de permetre coordinar accions entre diferents agents.

2.3. Les taules de voluntariat: abast, membres i objectius

Abast territorial

Si bé ja existeixen espais o òrgans de participació dels agents socials vinculats als ENPE (consells consultius, comissions consultives, etc.), el PEVAPN aposta per crear-ne un de nou en cada ENPE (o per agrupacions d'ENPE) dedicat específicament al voluntariat. Aquests òrgans o grups de treball es podrien anomenar "**taules de voluntariat**" i així parlariem, per exemple, de la *Taula de voluntariat del Parc Natural de l'Alt Pirineu*.

Ara bé, en cada cas, i atenent a criteris geogràfics i de viabilitat, caldria valorar si aquestes taules seria més convenient que estiguessin adscrites a una agrupació territorial de diversos ENPE (d'acord amb els clústers territorials que descriu el PEVAPN

al seu apartat 6.1.1), enlloc d'estar-ho a un de sol. Parlaríem, llavors, de la *Taula de voluntariat dels ENPE de l'Empordà*, per posar un exemple.

Membres potencials

D'acord amb l'inventari d'entitats de voluntariat que actuen en cada ENPE, aquestes taules haurien d'estar obertes a totes aquelles entitats que tenen objectius i àmbits d'actuació coherents amb els objectius dels ENPE i que tinguin voluntat d'endegar noves accions amb persones voluntàries (o que ja ho estiguin fent). Preferentment haurien de ser entitats vinculades al territori, però també caldria convidar aquelles entitats d'abast nacional, sovint especialitzades i que solen dur a terme projectes a escala territorial (per exemple, l'Institut Català d'Ornitologia, l'Associació Hàbitats, etc.).

Malgrat el nom de *Taula de voluntariat* pugui semblar massa formal, **en molts casos aquests espais de participació no deixaran de ser petits grups de treball integrats per pocs membres**. I és que en molts ENPE (o, fins i tot, agrupacions d'ENPE) la massa crítica d'entitats amb voluntaris és petita.

Objectius i funcionament preliminaris

Pel que fa als objectius i funcionament d'aquest tipus de taules, cadascuna hauria de disposar d'un **document de constitució** on es defineixin aquests aspectes. El PEVAPN proposa uns objectius i funcions preliminaris (Taula 5).

TAULA 5. OBJECTIUS I FUNCIONS PRELIMINARS DE LES TAULES DE VOLUNTARIAT DELS ENPE

- Conèixer la realitat i capacitat de les entitats
- Establir sinèrgies col·laboratives entre les entitats
- Detectar les línies d'acció comunes
- Prioritzar els projectes i les actuacions
- Garantir que els programes i les accions del voluntariat que promouen les entitats són coherents amb els objectius i les línies de gestió dels ENPE
- Identificar i donar resposta a necessitats de formació dels voluntaris
- Fer seguiment de les actuacions i del Pla estratègic de cada ENPE
- Derivar les sol·licituds de persones interessades en fer voluntariat

Font: Pla estratègic 2019-2022 d'educació i voluntariat ambiental als parcs naturals de Catalunya.

Aquestes taules s'haurien de convocar **un mínim de dos-tres cops a l'any**, i haurien d'estar ben preparades i dissenyades amb antelació, amb un ordre del dia clar i enviat prèviament. Els horaris de les reunions s'haurien d'adaptar a les necessitats de les entitats per facilitar l'assistència, cosa que implicarà programar-les per les tardes.

En aquestes trobades els objectius principals han de ser els fixats a la Taula 5. Per tant, han de ser reunions més aviat executives i no informatives, que serveixin per acordar accions i fer-ne la valoració posterior. Si els òrgans gestors volen informar les entitats, divulgar accions i nous projectes que impulsa l'ENPE o fer formació, aquestes taules no són l'espai idoni i el que caldrà serà organitzar jornades o actes oberts a molts altres tipus d'entitats (i no només les que tenen voluntariat) i a altres tipus d'agents.

2.4. Suport directe dels òrgans gestors dels ENPE a les entitats

Més enllà de les propostes i acords que sorgeixin de les Taules de voluntariat, els òrgans gestors dels ENPE haurien d'oferir suport directe a aquelles entitats amb voluntariat que ho sol·licitin amb l'objectiu d'organitzar i executar una o més accions dirigides a persones voluntàries i que tinguin lloc dins el territori de l'ENPE. Aquesta situació serà habitual atesa les limitades capacitats d'acció de la majoria d'entitats del nostre país.

Les entitats que organitzin accions amb el suport dels òrgans gestors hauran d'estar disposades a coordinar-se amb ells i a formalitzar marcs de col·laboració que estableixin els compromisos, les responsabilitats i les aportacions de cada part. L'instrument o instruments per formalitzar aquests marcs de col·laboració poden ser diversos i caldrà acabar de definir-los (és una de les accions previstes al PEVAPN, concretament la VAc4).

Aquests marcs formals de col·laboració entre els òrgans gestors dels ENPE i les entitats de voluntariat que rebin el seu suport han de servir per establir acords i compromisos mutus, així com definir els recursos que aporta cadascuna de les parts. La Taula 6 mostra exemples generals de compromisos i aportacions (tant de l'òrgan gestor de l'ENPE com de l'entitat) que es podrien incloure en aquests marcs de col·laboració, però serà en cada cas particular (d'acord amb les situacions pròpies de cada ENPE i cada entitat) quan s'haurà de concretar. Val a dir, no obstant, que alguns dels compromisos de les entitats són obligatoris ja que els exigeix la pròpia Llei 25/2015.

TAULA 6. COMPROMISOS I APORTACIONS DELS ENPE I DE LES ENTITATS DE VOLUNTARIAT

ENPE (ÒRGAN GESTOR)	ENTITAT DE VOLUNTARIAT
<ul style="list-style-type: none"> • Cessió de materials i eines • Cessió d'equipaments • Suport en el disseny i en l'organització de les accions i els projectes • Difusió de les accions a través dels canals de comunicació de l'ENPE • Supervisió i seguiment tècnic de les accions (amb personal propi de l'ENPE) • Garantir que les accions de voluntariat compleixin allò establert pels instruments de gestió dels que disposa l'ENPE (pla de conservació, pla d'ús públic, etc.). • Disposar d'una assegurança general que cobreixi activitats a l'ENPE (i a poder de ser una d'específica per a accions de voluntariat) • Sensibilització general als voluntaris sobre els valors de l'ENPE i formació específica si es considera necessari 	<ul style="list-style-type: none"> • Expertesa i coneixement • Organització de tota la logística que comporten les accions de voluntariat • Convocatòria a la borsa pròpia de voluntaris • Gestió i conducció dels voluntaris el dia de l'acció • Despeses de manteniment dels voluntaris (esmorzar, aigua, etc.) • Assegurança dels riscos derivats de l'activitat que duu a terme el voluntari i la responsabilitat civil de les accions • Formació dels voluntaris quan sigui necessari • Altres deures prevists a la Llei

Font: Pla estratègic 2019-2022 d'educació i voluntariat ambiental als parcs naturals de Catalunya.

Més enllà del marc general de col·laboració, és important que durant el disseny i preparació de les accions de voluntariat s'acordin i es coordinin tot un seguit d'aspectes entre les entitats i els tècnics dels ENPE (més informació al PEVAPN).

3. ANÀLISI DE LA VIABILITAT DE CREAR TAULES ALS ENPE

Aquest capítol analitza la viabilitat de crear taules en cadascun dels 14 ENPE i ho fa a partir d'uns criteris predefinitos i de les respostes que cada òrgan gestor ha expressat durant les entrevistes fetes en el marc d'aquest treball. D'aquesta anàlisi individualitzada se'n fa també una lectura conjunta que serveix per determinar quines són les dues taules de voluntariat més viables per crear a curt termini.

3.1. Criteris utilitzats per analitzar la viabilitat

La viabilitat de crear una taula de voluntariat adscrita a un o a més ENPE s'ha valorat a partir dels criteris següents, agrupats en tres àmbits:

- **Viabilitat:** són els requisits imprescindibles que s'han de complir per tal que la creació de la taula sigui viable a curt termini.
- **Oportunitat:** són criteris que, en cas de complir-se, facilitarien i contextualitzarien la tasca de la futura taula.
- **Governança:** són criteris que valoren els possibles àmbits territorial i temàtic de la taula i que determinen si la seva governança serà més o menys complexa.

Criteris de viabilitat

CRITERI 1. NOMBRE D'ENTITATS AMB VOLUNTARIAT ACTIVES

Valorar el número d'entitats que, de manera regular, organitzen i executen accions sobre el terreny amb la participació de persones voluntàries. El "terreny" s'entén com el territori que ocupa l'ENPE però també el seu àmbit d'influència més proper (és a dir, que no cal que siguin accions que tinguin lloc estrictament dins els límits legals de l'ENPE).

D'altra banda, no es tenen en compte en aquesta valoració aquelles entitats que en el passat havien organitzat accions però que en l'actualitat estan inactives o s'han dissolt.

Valoracions possibles: Elevat | Mitjà | Baix | Nul

CRITERI 2. DISPONIBILITAT DE RECURSOS HUMANS PER FOMENTAR EL VOLUNTARIAT

Valorar si l'òrgan gestor de l'ENPE disposa d'un tècnic/a amb disponibilitat per promoure el diàleg i la col·laboració amb les entitats i, si escau, per convocar i dinamitzar les futures taules de voluntariat.

Valoracions possibles: Elevada | Mitjana | Baixa | Nul·la

CRITERI 3. INTERÈS DE L'ÒRGAN GESTOR EN LA NECESSITAT D'UNA TAULA DE VOLUNTARIAT

Valorar l'interès mostrat pel propi òrgan gestor en relació amb la necessitat de crear una nova taula de voluntariat.

Valoracions possibles: Elevat | Mitjà | Baix | Nul

criteris d'oportunitat

CRITERI 4. REGULARITAT I CAPACITAT DE MOBILITZACIÓ DE LES ENTITATS ACTIVES

Valorar si les entitats actives organitzen accions de manera regular o de manera puntual, i si aquestes accions mobilitzen grups nombrosos o reduïts de persones voluntàries.

Valoracions possibles: Elevada | Mitjana | Baixa | Nul·la

CRITERI 5. GRAU DE PLANIFICACIÓ DEL VOLUNTARIAT EN BASE A OBJECTIUS I ACCIONS

Valorar si l'òrgan gestor de ENPE disposa d'algun document o pla vigent (idealment, el Pla d'educació i voluntariat que han d'elaborar tots els ENPE) que estableixi objectius a assolir en relació amb el voluntariat i planifiqui accions d'impuls, suport i col·laboració.

Valoracions possibles: Elevat | Mitjà | Baix | Nul | En procés

CRITERI 6. NOMBRE DE PROJECTES QUE REBEN O PODRIEN REBRE EL SUPORT DE VOLUNTARIAT

Valorar si l'òrgan gestor de l'ENPE porta a terme projectes o accions amb el suport d'entitats i/o persones voluntàries i si, a més, disposa d'altres projectes previstos o en cartera que també podrien rebre aquest tipus de suport si es presenta l'oportunitat o interès d'alguna entitat.

Valoracions possibles: Elevat | Mitjà | Baix | Nul

CRITERI 7. GRAU DE COL·LABORACIÓ DE L'ÒRGAN GESTOR AMB LES ENTITATS AMB VOLUNTARIAT

Valorar si l'òrgan gestor manté una col·laboració estreta i estable amb les entitats que organitzen accions amb voluntariat, en el sentit que es fan reunions per orientar les accions, se cedeixen materials o altres recursos a les entitats, es dona suport en la difusió, l'òrgan gestor fa alguna xerrada introductòria sobre l'ENPE durant les accions, etc.

Valoracions possibles: Elevat | Mitjà | Baix | Nul

criteris de governança

CRITERI 8. ÀMBIT TERRITORIAL DE LA NOVA TAULA DE VOLUNTARIAT

Valorar l'interès mostrat pel propi òrgan gestor de crear una taula de voluntariat conjuntament amb altres ENPE propers per aprofitar sinergies i pel fet que les entitats de la taula serien les mateixes que les dels altres ENPE.

Valoracions possibles: Ampli | Específic | Indefinit

CRITERI 9. ABAST DE LA NOVA TAULA DE VOLUNTARIAT

Valorar si l'òrgan gestor prefereix que la taula de voluntariat se cenneixi a aquest àmbit d'acció (per les particularitats del voluntariat i de les entitats que el gestionen), o si es creu millor que la taula sigui, en realitat, un grup de treball d'un òrgan més ampli que integri també l'educació ambiental.

Valoracions possibles: Ampli | Específic | Indefinit

3.2. Anàlisi ENPE a ENPE

En aquest apartat es valoren, per a cadascun dels 14 ENPE, els criteris de viabilitat, oportunitat i governança. Per a cada criteri l'ENPE obté una valoració (en base a les respostes plantejades en les entrevistes) que tot seguit es justifica i analitza breument. A l'Annex XX hi ha tota la informació recollida durant les entrevistes per si es volen consultar més detalls sobre cadascun dels aspectes analitzats.

Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: Existeix un nombre i diversitat d'entitats d'àmbit local/comarcal que organitzen accions de voluntariat ambiental, des d'entitats ambientals i conservacionistes fins a entitats de lleure (escoltes, casals d'estiu), culturals (música, dibuix), excursionistes, centres educatius i d'altres tipologies.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: ELEVADA

Anàlisi breu: L'òrgan gestor disposa de dues persones amb responsabilitats vinculades al voluntariat (en el marc de l'ús públic i l'educació ambiental).

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: Sí, existeix força interès, sempre que la taula tingui una escala comarcal i abasti la resta d'ENPE de l'Empordà (Montgrí-Medes, Cap de Creus i l'Albera).

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: ELEVADA

Anàlisi breu: Les entitats actives organitzen accions amb regularitat i, en alguns casos, tenen força capacitat de mobilització de persones voluntàries.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: NUL

Anàlisi breu: L'ENPE no disposa de cap document o pla vigent que estableixi objectius a assolir en relació amb el voluntariat i planifiqui accions d'impuls, suport i col·laboració. La redacció del Pla propi d'educació i voluntariat ambiental està pendent de converses per si es fa conjuntament amb la resta d'ENPE de l'Empordà (existeix aquesta voluntat).

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: Existeixen nombrosos projectes i accions que l'ENPE fa amb el suport d'entitats i persones voluntàries: censos de mamífers i aus, neteja del litoral, els recs i les basses, desbrossament de prats, camins i recs, retirada d'espècies exòtiques, manteniment d'infraestructures, senyalització i conscienciació, etc.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: Existeix una tradició de col·laboració de l'ENPE amb les entitats que duen a terme accions amb voluntariat. Per a aquestes accions, l'òrgan gestor ofereix suport a l'organització, orientació de l'acció (quan fer-ho, on fer-ho...), xerrades informatives durant l'acció, suggeriments per arribar als llocs on es farà l'acció, etc. En algunes accions d'àmbit més gran que el propi ENPE, l'òrgan gestor, fins i tot, incentiva que hi participin agents locals (com ara escoles).

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: Hi ha interès en crear una taula àmplia comarcal amb la resta d'ENPE. Es podrien crear sinergies interessants i les entitats participants a la taula podrien veure possibilitats d'actuar en altres territoris més enllà dels habituals.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: ESPECÍFIC

Anàlisi breu: S'aposta per una taula específica de voluntariat ambiental (però entenent el voluntariat com una eina educativa més enllà de simplement fer accions).

Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: MITJÀ

Anàlisi breu: Tot i que només es disposa d'informació parcial (comarca Pallars Sobirà), el nombre d'entitats locals i/o comarcals és baix. No obstant, l'ENPE participa en un programa de voluntariat impulsat per l'OAPN (Organismo Autónomo Parques Nacionales) que dona ajuts a entitats amb voluntariat; a l'ENPE, això es tradueix en projectes anuals que duen a terme 3 entitats amb voluntariat.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: ELEVADA

Anàlisi breu: Hi ha 4 tècnics d'ús públic que podrien tenir disponibilitat, i que haurien de rebre el suport dels tècnics de conservació del patrimoni natural.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: El nou Pla d'ús públic que s'està redactant integra la redacció del Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental. Els esborranys provisionals d'aquests plans aposten per convocar una taula de voluntariat de l'ENPE o amb altres ENPE propers (Alt Pirineu i/o Posets-Maladeta).

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: Són poques les entitats que organitzen accions amb regularitat (sobretot la Fundació Catalunya-La Pedrera, amb MónNatura Pirineus, i SEO/BirdLife a través del programa d'ajuts de l'OAPN).

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: S'està elaborant el Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental (integrat en el nou Pla d'ús públic, també en redacció) i aquest preveu objectius i accions diversos d'impuls al voluntariat.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Per al Programa de voluntariat que convoca anualment l'OAPN, l'ENPE llista un seguit d'accions que es podrien fer i que s'inclouen en la convocatòria. No existeixen projectes en cartera.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Només hi ha relació amb les entitats que reben els ajuts del Programa OAPN: es fan reunions prèvies per decidir plegats nous temes de treball que després s'inclouen en la convocatòria d'ajuts. Un cop arriben les entitats amb els voluntaris, se'ls fa una xerrada i, en algun cas, se'ls cedeix material o ajuda amb algun suport logístic.

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: La nova Taula tindria sentit fer-la conjuntament amb el Parc Natural de l'Alt Pirineu, perquè les entitats de voluntariat són les mateixes.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: ESPECÍFIC

Anàlisi breu: Malgrat que les entitats que fan voluntariat també fan educació ambiental, en l'estructura tècnica de l'ENPE l'educació ambiental i el voluntariat ambiental són "àmbits administratius" diferents. Per tant, millor fer una taula específica.

Parc Natural de l'Alt Pirineu

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: MITJÀ

Anàlisi breu: Tant en àmbit local/comarcal com provincial/nacional existeix un nombre mitjà d'entitats actives, molt centrades sobretot en el voluntariat forestal, l'arranjament i millora de camins, i la neteja d'espais fluvials.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: MITJANA

Anàlisi breu: L'ENPE disposa d'un tècnic amb disponibilitat limitada ja que assumeix altres funcions relacionades amb l'ús públic i l'educació ambiental. Ara bé, el propi tècnic manifesta que el voluntariat és un àmbit prioritari.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: Per a l'ENPE és imprescindible, però segurament millor en el marc d'una xarxa més àmplia d'educació i voluntariat ambiental.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: MITJANA

Anàlisi breu: Algunes de les entitats actives poden arribar a mobilitzar, al llarg de l'any, força voluntaris.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: L'ENPE disposa del Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental amb uns objectius relacionats amb el voluntariat i fins a tres accions d'impuls (entre les quals hi ha l'acció 3 de creació d'una xarxa d'entitats d'educació i voluntariat ambiental vinculades a l'ENPE).

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Només es disposa d'un projecte relacionat amb la prospecció de sargantana pallaresa, si bé s'està treballant per aconseguir algun projecte d'Aprenentatge i Servei o Servei Comunitari. No existeixen projectes en cartera.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeix una certa relació de col·laboració amb les entitats més actives.

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: Idealment, i malgrat les dificultats que comporta, la Taula o la xarxa d'educació i voluntariat ambiental haurien de ser per al conjunt dels tres ENPE pirinencs (i fins i tot incorporant el Parc Natural de Capçaleres del Ter i el Freser). Els reptes i objectius són força comuns a nivell d'aquests territoris i cada cop es treballa més en xarxa. Encara que costi, és una manera més profitosa de treballar.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: Millor una xarxa àmplia d'educació i voluntariat ambiental (tal com preveu el Pla particular, acció 3), perquè al territori no hi tants agents i no s'entenen estructures massa segregades. Dins d'aquesta xarxa es podria funcionar amb grups de treball temàtics (voluntariat, Servei Comunitari i ApS, etc.).

Parc Natural del Cadí-Moixeró

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: MITJA

Anàlisi breu: Existeixen algunes entitats d'àmbit local/comarcal (sobretot al Berguedà i la Cerdanya) i també d'altres d'àmbit provincial/nacional.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: ELEVADA

Anàlisi breu: L'òrgan gestor disposa de dues persones amb responsabilitats vinculades al voluntariat (en el marc de l'ús públic i l'educació ambiental).

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: L'òrgan gestor té interès en la necessitat d'una taula d'aquest tipus (si bé en el marc d'una xarxa més àmplia que aplegui les entitats d'educació ambiental).

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: Les accions que organitzen les entitats actives se solen fer de manera puntual, i solen mobilitzar grups reduïts de persones voluntàries.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: L'ENPE disposa del Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental amb uns objectius relacionats amb el voluntariat i fins a quatre accions d'impuls (en una de les accions, la núm. 10 de promocionar activitats de voluntariat de l'ENPE a través de les entitats, hi encaixaria la possible Taula de Voluntariat).

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Alguns censos i seguiments d'espècies es fan amb el suport de voluntariat. En general, però, són pocs projectes. No existeixen projectes en cartera.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Normalment les entitats que volen fer voluntariat es posen en contacte amb l'ENPE, qui els orienta segons els seus interessos (possibles accions a fer). Més en

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: Seria més útil crear una xarxa d'entitats amb educació ambiental (el territori, tot i ser extens, té poques entitats) i en aquest marc crear un grup de treball específic de voluntariat.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: Millor una xarxa a escala pirinenca dels 4 ENPE implicats (tot i que Capçaleres i el Parc Nacional potser quedarien una mica lluny del Cadí-Moixeró). Valorar si dins d'aquesta xarxa es creen grups específics territorials (sol ser més fàcil treballar per comarques perquè el moviment entre comarques de les entitats costa molt).

Parc Natural de Cap de Creus

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: Existeixen diverses entitats d'àmbit local/comarcal (tant naturalistes com d'altres àmbits), a més d'entitats d'àmbit més gran que organitzen camps de treball, i projectes de seguiment i recollida de dades.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: ELEVADA

Anàlisi breu: La tècnica d'ús públic i educació ambiental té disponibilitat i, a més, cada àrea tècnica (patrimoni natural, millora rural) col·labora amb les activitats de voluntariat pròpies de la seva temàtica.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Des de l'ENPE es considera que el voluntariat és un tema incipient.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: MITJANA

Anàlisi breu: Les accions es fan amb una certa regularitat i, en algun cas, fins i tot mensualment (neteges de platges a Llançà).

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: NUL

Anàlisi breu: L'ENPE no disposa de cap document o pla vigent que estableixi objectius a assolir en relació amb el voluntariat i planifiqui accions d'impuls, suport i col·laboració. La redacció del Pla propi d'educació i voluntariat ambiental està pendent de converses per si es fa conjuntament amb la resta d'ENPE de l'Empordà.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Alguns cens i retirades d'espècies exòtiques es fan amb el suport de voluntariat. En general, però, són pocs projectes. No existeixen projectes en cartera.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: MITJÀ

Anàlisi breu: Existeix un bon grau de col·laboració amb determinades entitats i des de l'ENPE s'ofereixen diferents tipus de suport (gestió tècnica, suport logístic, cessió d'espais, etc.).

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: INDEFINIT

Anàlisi breu: Una taula només de l'ENPE permetria treballar temes més locals. Però potser també tindria sentit implicar-hi Montgrí-Medes, Aiguamolls de l'Empordà i fins i tot Albera. Quedaria pendent a l'espera de decidir l'àmbit del Pla estratègic particular d'educació i voluntariat ambiental.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: ESPECÍFIC

Anàlisi breu: Millor el voluntariat per separat de l'educació ambiental. L'educació ambiental ja té prou pes, atrau empreses i entitats específiques (molt identificades). Si es fes conjunt, l'educació "es menjaria" el voluntariat.

Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Pràcticament no hi ha entitats locals/comarcals que organitzin accions de voluntariat. Alguna entitat d'àmbit més gran organitza alguna acció de manera puntual.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: MITJANA

Anàlisi breu: Existeix un tècnic ús públic i educació ambiental que tindria un disponibilitat limitada.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: L'òrgan gestor considera que una taula de voluntariat és necessària, perquè, entre d'altres beneficis, farà que la gent que hi participi vegi el Parc com una estructura oberta.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: Les poques entitats actives mobilitzen poques persones.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: EN PROCÉS

Anàlisi breu: S'està redactant el Pla propi d'educació i voluntariat ambiental i es preveu enllestir-lo a finals d'any.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Bàsicament són censos de gall fer i perdiu blanca, i recuperació de pastures (que es fa amb una modalitat a mig camí del voluntariat).

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Per als censos l'ENPE mobilitza ajuda algunes de les poques entitats que fan accions amb voluntariat.

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: Tot i que hi hauria dificultats de coordinació, estaria bé crear la Taula amb més d'un ENPE de l'àmbit pirinenc (Cadí-Moixeró i Alt Pirineu, per exemple).

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: Millor que sigui un òrgan més ampli que integri també l'educació ambiental.

Parc Natural del Delta de l'Ebre

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: Existeixen nombroses entitats d'àmbit local/comarcal que organitzen accions amb el suport de persones voluntàries i en temàtiques ben diverses (neteja de

platges, salvament de peixos, plantada d'arbres, informació, anellament d'ocells, control i erradicació d'espècies invasores, etc.). Fins i tot hi ha una entitat que vincula la major part de la seva activitat a necessitats de l'ENPE.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: ELEVADA

Anàlisi breu: L'òrgan gestor disposa de dos tècnics que fomenten el voluntariat i col·laboren amb les entitats.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: L'òrgan gestor considera que seria bo donar entitat a una taula de voluntariat ja que això li donaria força, representativitat. Actualment el voluntariat està integrat en el marc de projectes més amplis i això li resta visibilitat.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: ELEVADA

Anàlisi breu: Existeixen entitats que organitzen regularment accions amb voluntariat i són capaces de mobilitzar públic local però també de la resta del país.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: EN PROCÉS

Anàlisi breu: S'està redactant el Pla propi d'educació i voluntariat ambiental i es preveu enllestir-lo a finals d'any.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: Existeixen diversos projectes i accions impulsats, liderats o coordinats per l'ENPE que ja reben el suport de voluntariat. Destaca el Programa DeltaNet, els censos i anellaments d'aus i la recuperació de peixos.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: ELEVAT

Anàlisi breu: L'òrgan gestor manté una col·laboració estreta amb diverses entitats que organitzen accions amb voluntariat. Depenent de l'entitat el suport que ofereix l'ENPE és més o menys intens.

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: ESPECÍFIC

Anàlisi breu: Millor en l'àmbit específic de l'ENPE. Una possible taula conjunta amb, per exemple, el Parc Natural dels Ports tindria poc sentit perquè són contextos territorials i dinàmiques diferents. Això no treu que hi hagués una coordinació puntual per a accions concretes.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: ESPECÍFIC

Anàlisi breu: Al Delta de l'Ebre hi ha tanta activitat d'educació ambiental i de voluntariat ambiental que té sentit separar-ho. Això no treu que es faci alguna reunió de coordinació entre els dos àmbits.

Parc Natural dels Ports

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: Baix

Anàlisi breu: Existeixen poques entitats d'àmbit local o comarcal que duguin a terme accions amb voluntariat.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: Mitjana

Anàlisi breu: El tècnic d'ús públic sí que tindria disponibilitat de convocar i dinamitzar la possible taula si el funcionament fos el de 2-3 reunions a l'any.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: Elevat

Anàlisi breu: Després de 18 anys de Parc Natural, i amb l'experiència prèvia exitosa del voluntariat forestal (que va finalitzar), l'òrgan gestor considera imprescindible una taula de voluntariat que ajudés a vincular persones a l'ENPE i a les accions de conservació.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: Baixa

Anàlisi breu: Les poques entitats actives organitzen accions de manera molt puntual i mobilitzen poques persones voluntàries.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: Nul

Anàlisi breu: L'ENPE no disposa de cap document o pla vigent que estableixi objectius a assolir en relació amb el voluntariat i planifiqui accions d'impuls, suport i col·laboració. La redacció del Pla propi d'educació i voluntariat ambiental no està prevista, de moment.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: Baix

Anàlisi breu: L'ENPE porta a terme pocs projectes amb el suport de voluntariat, bàsicament censos de cranc de riu autòcton i de duc.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: Nul

Anàlisi breu: No existeix pràcticament relació entre l'òrgan gestor i les entitats amb voluntariat.

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: Indefinit

Anàlisi breu: Crear una taula conjuntament amb el Parc Natural del Delta de l'Ebre tindria sentit perquè l'empenta d'aquesta ENPE podria arrossegar l'entorn dels Ports (el podria motivar), hi ha proximitat geogràfica, hi ha bona relació entre els dos òrgans gestors i per al voluntari l'opció de tenir dos espais tan contrastats també ho faria atractiu. Ara bé, el perill és que fer-ho junts és que es podria diluir el paper del Parc Natural dels Ports i que aquest Parc no pogués "seguir el ritme".

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: Específic

Anàlisi breu: Millor una taula específica sobre voluntariat, ja que l'educació ambiental té una altra dinàmica molt diferent (contractes externs des dels ENPE, entitats que s'hi guanyen la vida, etc.).

Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeixen unes poques entitats, sobretot d'àmbit local, que duen a terme accions de manteniment i recuperació de patrimoni cultural (ermita, parets de pedra seca, etc.). Una entitat comarcal també recupera prats de dall amb voluntariat.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: L'ENPE disposa de molt poc personal i el suport al voluntariat l'assumeix directament el director, si bé no és un àmbit prioritari.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Segons l'òrgan gestor, tindria sentit fer un parell de trobades a l'any amb les entitats per planificar accions, si bé la majoria d'entitats solen improvisar.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: Llevat de l'entitat comarcal, es mobilitzen poques persones voluntàries.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: NUL

Anàlisi breu: No existeix cap document ni està previst elaborar el Pla propi d'educació i voluntariat ambiental, atès que aquest àmbit no és una prioritat de gestió de l'ENPE.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: NUL

Anàlisi breu: L'ENPE no porta a terme projectes amb el suport de voluntariat.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeix una mínima col·laboració. L'òrgan gestor dona resposta a les demandes de col·laboració que rep de les entitats i, en algun cas, cedeix eines i fins i tot planter d'arbres.

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: Tindria sentit fer una taula conjunta amb els 4 ENPE de l'Empordà (Albera, Cap de Creus, Aiguamolls i Montgrí-Medes)

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: INDEFINIT

Anàlisi breu: L'òrgan gestor no s'ha pronunciat en aquest sentit.

Reserva Natural Mas de Melons i Secans de Lleida

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeixen unes poques entitats, sobretot d'àmbit local o comarcal, que duen a terme accions de recollida de residus

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: NUL

Anàlisi breu: Aquest no disposa d'òrgan gestor específic. Té assignats 3 tècnics i 1 administrativa, que sobretot fan informes preceptius.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Per la manca d'òrgan gestor específic, l'interès és nul. Ara bé, es podria explorar alguna col·laboració amb el grup LEADER que executa el projecte "Espais Naturals de Ponent" per tal que fos aquest grup qui liderés i gestionés la possible taula de voluntariat.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: Les poques entitats actives mobilitzen poques persones.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: S'està elaborant un programa pedagògic que contemplarà certs aspectes de voluntariat (sobretot en clau de diagnosi). L'objectiu d'aquest programa serà obtenir unes fitxes d'activitats concretes d'educació ambiental.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Ara mateix l'òrgan gestor no té cap projecte que rep suport del voluntariat. No obstant, hi ha zones identificades amb bastants residus que s'hi podria fer alguna acció de recollida i, d'altra banda, al 2020 està previst per el seguiment del gaig blau amb voluntaris d'una entitat.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Hi ha una mínima col·laboració entre l'òrgan gestor i les poques entitats amb voluntariat.

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: ESPECÍFIC

Anàlisi breu: Quan es va gestionar la contractació del programa educatiu es va valorar col·laborar amb el PNIN de Poblet (per proximitat), però es va desestimar per falta de temàtiques comunes derivades de valors naturals molt diferents i per la complexitat de coordinació. Per tant, en cas d'impulsar una taula de voluntariat, seria només per a l'àmbit dels Secans.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: ESPECÍFIC

Anàlisi breu: Al territori hi ha diverses entitats que treballen l'educació ambiental i per tant tindria sentit fer dues taules, una per a l'educació ambiental i una altra de voluntariat ambiental.

Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeixen unes poques entitats, sobretot d'àmbit local, que duen a terme accions de manteniment i recuperació de patrimoni cultural (ermita, castell, parets de pedra seca, etc.). Tot i no considerar-se estrictament entitats, també hi ha empreses de busseig i de kayak que, en el marc de la seva RSC, organitzen neteges de la costa o el riu amb persones voluntàries.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: Hi ha una tècnica d'ús públic, educació ambiental i CETS amb una disponibilitat limitada.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: La manca d'un teixit d'associacions locals fa que no sigui una línia de treball prioritària del Parc ara mateix.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: Les neteges de platja i mar mobilitzen bastants voluntaris, però sobretot vinculats a empreses i no a entitats.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: NUL

Anàlisi breu: El Pla estratègic propi d'educació i voluntariat ambiental serà, en realitat, n compendi de programes específics centrats, sobretot, en l'educació ambiental formal i no formal. De moment, no està previst elaborar un programa de voluntariat per manca de recursos disponibles i perquè no hi ha demanda ni iniciativa per part d'entitats locals.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: MITJÀ

Anàlisi breu: Diverses accions relacionades amb la conservació i neteja de dunes que impulsa l'ENPE se solen fer amb el suport de persones voluntàries (d'entitats i d'empreses).

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeix col·laboració amb les empreses que volen fer accions de RSC. Les empreses contacten amb l'ENPE i es fa una reunió per preparar i planificar l'acció de manera conjunta, Durant l'acció, els tècnics de l'ENPE hi van a fer una xerrada inicial.

criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: La taula s'hauria de vincular als 4 ENPE de l'Empordà (Aiguamolls, Cap de Creus, Albera i Montgrí-Medes). Des del Parc Natural del Montgrí-Medes es voldria que les entitats que actuen als altres parcs de l'Empordà també consideressin el Baix Empordà com un àmbit d'actuació.

criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: Ampli

Anàlisi breu: Potser millor una taula més àmplia que integrés també les entitats d'educació ambiental.

Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeixen unes poques entitats d'àmbit local que duen a terme, molt de tant en tant, alguna acció amb voluntariat.

criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: La directora i un tècnic tindrien una mica de disponibilitat, però limitada atès que tenen moltes altres responsabilitats.

criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Actualment l'òrgan gestor no veu la necessitat d'una taula per la poca demanda que hi ha al territori en aquest sentit.

criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: Les poques entitats mobilitzen poques persones i organitzen accions de manera molt puntual en el temps.

criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: El Pla estratègic propi d'educació i voluntariat ambiental està a punt d'enllestir-se. Com que hi ha poca demanda de voluntariat al territori, el Pla proposa poques accions relacionades amb aquest àmbit.

criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: MITJÀ

Anàlisi breu: Des de l'òrgan gestor es pensen algunes accions que podrien rebre el suport de voluntaris. Ara bé, aquest ENPE no té grans problemàtiques ambientals que requereixen de la intervenció de voluntariat. D'altra banda, i inspirant-se amb el model de Boscos de Muntanya, l'òrgan gestor treu des de fa 2 anys un contracte destinat a entitats sense ànim de lucre per tal que organitzin accions de voluntariat forestal.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: MITJÀ

Anàlisi breu: Existeix una relació estable amb una de les entitats locals, a la qual se li proposa una acció anual per dur a terme amb voluntariat. Les altres entitats locals estan a la Junta Rectora. D'altra banda, existeix relació directa amb l'entitat que rep el contracte de dur a terme el programa de voluntariat forestal.

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: ESPECÍFIC

Anàlisi breu: D'entrada semblaria que hi ha un nexa territorial amb Serra de Montsant, però hi ha una distància d'1 hora (i males carreteres). Es podria proposar una taula conjunta (hi ha alguna entitat compartida) però costaria que les entitats d'un o altre territori s'apropessin a l'altre.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: INDEFINIT

Anàlisi breu: L'òrgan gestor no s'ha pronunciat en aquest sentit.

Parc Natural de la Serra de Montsant

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeix una única entitat local/comarcal que organitza camps de treball a l'estiu (per arranjar estructures en pedra seca i netejar vegetació de senders), i alguna altra d'àmbit més gran.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: NUL

Anàlisi breu: Hi ha un responsable d'ús públic, CETS i educació ambiental, però que no pot dedicar-se al foment del voluntariat perquè ha d'abordar molts altres àmbits i el personal del Parc és molt escàs.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: L'òrgan gestor, per la manca actual de recursos humans, veu inviable i innecessària la creació d'una taula de voluntariat i menys haver de dinamitzar-la. Com a molt l'òrgan gestor pot assumir col·laboracions puntuals amb entitats que demanin suport.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: BAIXA

Anàlisi breu: Les poques entitats mobilitzen poques persones i organitzen accions de manera molt puntual en el temps.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: El Pla estratègic propi d'educació i voluntariat ambiental està a punt d'enllestir-se. Es preveuen objectius relacionats amb el voluntariat en el sentit de donar

suport a les entitats que ho demanin, però no hi ha accions d'impuls ni de foment del voluntariat per la manca de personal.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: L'entitat local que organitza camps de treball porta a terme accions a proposta de l'òrgan gestor.

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeix una col·laboració amb l'entitat local que organitza camps de treball i l'òrgan gestor els assessora, els cedeix material i els fa un dia de recepció i formació.

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: INDEFINIT

Anàlisi breu: Atesa la manca de personal i de viabilitat de la nova taula, l'òrgan gestor no s'ha pronunciat sobre aquest aspecte.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: INDEFINIT

Anàlisi breu: Atesa la manca de personal i de viabilitat de la nova taula, l'òrgan gestor no s'ha pronunciat sobre aquest aspecte.

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Criteri 1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives

Valoració: MITJÀ

Anàlisi breu: Existeixen diverses entitats d'àmbit local i comarcal, tant de l'àmbit naturalista com del món del lleure i l'excursionisme. De la resta del país també fan accions alguns agrupaments.

Criteri 2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat

Valoració: MITJANA

Anàlisi breu: El responsable d'ús públic, educació ambiental i divulgació també pot assumir accions de foment del voluntariat.

Criteri 3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat

Valoració: MITJÀ

Anàlisi breu: Existeix interès en crear una taula amb les entitats que treballen en l'àmbit de l'educació ambiental (i que s'incorporarà també el voluntariat ambiental). Fins ara s'ha treballat a nivell de projectes, sobretot amb institucions (IME d'Olot i amb els centres educatius) i no amb entitats. Cal donar el pas i treballar conjuntament amb les entitats.

Criteri 4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats actives

Valoració: MITJANA

Anàlisi breu: Les entitats naturalistes són les que organitzen més activitats i mobilitzen més persones voluntàries.

Criteri 5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions

Valoració: EN PROCÉS

Anàlisi breu: S'està fent una diagnosi de l'estat de la situació i de valoració de tot el que s'ha fet a l'ENPE en l'àmbit de l'educació ambiental i que acabarà amb uns objectius generals i específics per a cadascun dels destinataris. Aquesta diagnosi s'acabarà a final d'any. L'any 2020 es redactarà el Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental.

Criteri 6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat

Valoració: BAIX

Anàlisi breu: Existeix l'Acció Moixina coorganitzada pel Parc Natural, l'IME (Institut Municipal d'Educació) i Escoles Verdes; es tracta d'una acció de voluntariat dintre d'un projecte educatiu més ampli (de treball dels sistemes aquàtics).

Criteri 7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat

Valoració: MITJÀ

Anàlisi breu: En l'Acció Moixina hi ha un grau de col·laboració permanent. D'altra banda, amb les entitats conservacionistes que organitzen accions existeix una relació de coordinació (l'entitat comunica l'acció i el Parc els orienta i supervisa).

Criteri 8. Àmbit territorial de la nova taula de voluntariat

Valoració: ESPECÍFIC

Anàlisi breu: La nova Taula d'Educació Ambiental seria millor a escala només del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, atès que aquest ENPE prioritza el treball amb la població local.

Criteri 9. Abast de la nova taula de voluntariat

Valoració: AMPLI

Anàlisi breu: El Pla estratègic d'educació i voluntariat ambiental no distingirà entre educació i voluntariat ambiental, sinó que estarà integrat. Les accions de voluntariat no són una oferta separada, sinó que s'integraran en els diversos programes i accions d'educació ambiental. La filosofia és que les accions educatives també han de tenir un component d'implicació i participació via voluntariat. Aquesta filosofia també hauria d'impregnar la nova taula.

3.3. Anàlisi conjunta i proposta de creació de dues taules

La Taula 7 mostra una anàlisi conjunta i comparativa dels 14 ENPE sobre la viabilitat de crear-hi taules de voluntariat en base als criteris de valoració definits.

TAULA 7. ANÀLISI CONJUNTA DE LA VIABILITAT DE CREAR TAULES DE VOLUNTARIAT ALS 14 ENPE EN BASE ALS NOU CRITERIS DE VALORACIÓ

ENPE	1. NOMBRE ENTITATS	2. RECURSOS HUMANS	3. INTERÈS ÒRGAN GESTOR	4. CAPACITAT ENTITATS	5. PLANIFICACIÓ	6. NOMBRE PROJECTES	7. COL·LABORACIÓ AMB ENTITATS	8. ÀMBIT TERRITORIAL	9. ABAST
Aiguamolls Empordà	Elevat	Elevada	Elevat	Elevada	Nul	Elevat	Elevat	Ampli	Específic
Aigüestortes	Mitjà	Elevada	Elevat	Baixa	Elevat	Baix	Baix	Ampli	Específic
Alt Pirineu	Mitjà	Mitjana	Elevat	Mitjana	Elevat	Baix	Baix	Ampli	Ampli
Cadí-Moixeró	Mitjà	Elevada	Elevat	Baixa	Elevat	Baix	Baix	Ampli	Ampli
Cap de Creus	Elevat	Elevada	Baix	Mitjana	Nul	Baix	Mitjà	Indefinit	Específic
Capçaleres del Ter i del Freser	Baix	Mitjana	Elevat	Baixa	En procés	Baix	Baix	Ampli	Ampli
Delta de l'Ebre	Elevat	Elevada	Elevat	Elevada	En procés	Elevat	Elevat	Específic	Específic
Els Ports	Baix	Mitjana	Elevat	Baixa	Nul	Baix	Nul	Indefinit	Específic
L'Albera	Baix	Baixa	Baix	Baixa	Nul	Nul	Baix	Ampli	Indefinit
Mas de Melons i Secans	Baix	Nul	Baix	Baixa	Baix	Baix	Baix	Específic	Específic
Montgrí-Medes-Baix Ter	Baix	Baixa	Baix	Baixa	Nul	Mitjà	Baix	Ampli	Ampli
Poblet	Baix	Baixa	Baix	Baixa	Baix	Mitjà	Elevat	Específic	Indefinit
Serra de Montsant	Baix	Nul	Baix	Baixa	Baix	Baix	Baix	Indefinit	Indefinit
Zona Volcànica Garrotxa	Mitjà	Mitjana	Mitjà	Mitjana	En procés	Baix	Mitjà	Específic	Ampli

Font: elaboració pròpia.

Per valorar el grau de viabilitat per a cadascun dels ENPE, s'ha atorgat una puntuació a les valoracions possibles de cadascun dels criteris, tal com es mostra a la Taula 8. No obstant, per als criteris 8 i 9 no s'ha atorgat cap puntuació ja que són més aviat descriptius enlloc de valoratius.

TAULA 8. PONDERACIÓ I PUNTUACIÓ ATORGADA A LES VALORACIONS DELS CRITERIS

CRITERI	DESCRIPCIÓ DEL CRITERI	VALORACIONS I PUNTUACIONS CORRESPONENTS			
1. Nombre d'entitats amb voluntariat actives	Es valora el número d'entitats que, de manera regular, organitzen i executen accions sobre el terreny amb la participació de persones voluntàries. El "terreny" s'entén com el territori que ocupa l'ENPE però també el seu àmbit d'influència. D'altra banda, no es tenen en compte aquelles entitats que en el passat havien organitzat accions però que en l'actualitat estan inactives o s'han dissolt.	ELEVAT 4 punts	MITJÀ 3 punts	BAIX 1 punts	NUL 0 punts
2. Disponibilitat de recursos humans per fomentar el voluntariat	Es valora si l'òrgan gestor de l'ENPE disposa d'un tècnic/a amb disponibilitat per promoure el diàleg i la col·laboració amb les entitats i, si escau, per convocar i dinamitzar les futures taules de voluntariat.	ELEVADA 4 punts	MITJANA 3 punts	BAIXA 1 punts	NUL-LA 0 punts
3. Interès de l'òrgan gestor en la necessitat d'una taula de voluntariat	Es valora l'interès mostrat pel propi òrgan gestor en relació amb la necessitat de crear una nova taula de voluntariat.	ELEVAT 3 punts	MITJÀ 2 punts	BAIX 1 punts	NUL 0 punts
4. Regularitat i capacitat de mobilització de les entitats	Es valora si les entitats actives organitzen accions de manera regular o puntual, i si les accions mobilitzen grups nombrosos o reduïts de persones voluntàries.	ELEVADA 3 punts	MITJANA 2 punts	BAIXA 1 punts	NUL-LA 0 punts
5. Grau de planificació del voluntariat en base a objectius i accions	Es valora si l'òrgan gestor de ENPE disposa d'algun document o pla vigent (idealment, el Pla d'educació i voluntariat que han d'elaborar tots els ENPE) que estableixi objectius a assolir en relació amb el voluntariat i planifiqui accions d'impuls, suport i col·laboració.	ELEVAT 3 punts	MITJÀ 2 punts	BAIX 1 punts	NUL o EN PROCÉS 0 punts
6. Nombre de projectes que reben o podrien rebre el suport de voluntariat	Es valora si l'òrgan gestor de l'ENPE porta a terme projectes o accions amb el suport d'entitats i/o persones voluntàries i si, a més, disposa d'altres projectes previstos o en cartera que també podrien rebre aquest tipus de suport si es presenta l'oportunitat o interès d'alguna entitat.	ELEVAT 3 punts	MITJÀ 2 punts	BAIX 1 punts	NUL 0 punts
7. Grau de col·laboració de l'òrgan gestor amb les entitats amb voluntariat	Es valora si l'òrgan gestor manté una col·laboració estreta i estable amb les entitats que organitzen accions amb voluntariat, en el sentit que es fan reunions per orientar les accions, se cedeixen materials o altres recursos a les entitats, es dona suport en la difusió, l'òrgan gestor fa alguna xerrada introductòria, etc.	ELEVAT 3 punts	MITJÀ 2 punts	BAIX 1 punts	NUL 0 punts

Font: elaboració pròpia.

La Taula 9 mostra la puntuació que rep cada ENPE per a cada criteri de valoració i la puntuació total resultant.

TAULA 9. GRAU DE VIABILITAT DE CREAR TAULES DE VOLUNTARIAT ALS 14 ENPE EN BASE A LA PUNTUACIÓ ATORGADA A CADASCUN DELS CRITERIS DE VALORACIÓ

ENPE	1. NOMBRE ENTITATS	2. RECURSOS HUMANS	3. INTERÈS ÒRGAN GESTOR	4. CAPACITAT ENTITATS	5. PLANIFICACIÓ	6. NOMBRE PROJECTES	7. COL·LABORACIÓ AMB ENTITATS	PUNTUACIÓ TOTAL
Aiguamolls Empordà	4	4	4	3	0	3	3	21 punts
Aigüestortes	3	4	4	2	3	1	1	18 punts
Alt Pirineu	3	3	4	2	3	1	1	17 punts
Cadí-Moixeró	3	4	4	1	3	1	1	17 punts
Cap de Creus	4	4	1	2	0	1	2	14 punts
Capçaleres del Ter i del Freser	1	3	4	1	0	1	1	11 punts
Delta de l'Ebre	4	4	4	3	0	3	3	21 punts
Els Ports	1	3	4	1	0	1	0	10 punts
L'Albera	1	1	1	1	0	0	1	5 punts
Mas de Melons i Secans	1	0	1	1	1	1	1	6 punts
Montgrí-Medes-Baix Ter	1	1	1	1	0	2	1	7 punts
Poblet	1	1	1	1	1	2	3	10 punts
Serra de Montsant	1	0	1	1	1	1	1	6 punts
Zona Volcànica Garrotxa	3	3	3	2	0	1	2	14 punts

Font: elaboració pròpia.

D'acord amb aquesta valoració conjunta, i amb les propostes dels òrgans gestors pel que fa als àmbits territorial i temàtic, les dues taules de voluntariat més viables de crear a curt termini serien les següents:

- **Taula de voluntariat ambiental del Parc Natural del Delta de l'Ebre.**
- **Taula de voluntariat ambiental dels ENPE de l'Empordà** (Aiguamolls de l'Empordà, Cap de Creus, Montgrí, Illes Medes i Baix Ter, i l'Albera).

Igualment seria força viable crear una Taula o més aviat una **Xarxa d'Educació i Voluntariat Ambiental dels ENPE pirinencs** (Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, Alt Pirineu, Cadí-Moixeró i Capçaleres del Ter i del Freser).

4. CONCLUSIONS

Fruit de les entrevistes efectuades als 14 ENPE i de la posterior anàlisi de viabilitat de crear taules de voluntariat ambiental en cadascun d'ells, emergeixen les conclusions següents:

- **Existeix una notable diversitat de situacions en relació amb el voluntariat ambiental segons l'ENPE analitzat.** Hi ha ENPE amb una activitat molt baixa i n'hi ha amb una activitat molt alta; n'hi ha que històricament havien tingut programes o xarxes de voluntariat propis, però que amb la legislació vigent n'han deixat de tenir; hi ha ENPE en què l'ecosistema d'entitats amb voluntariat és ric i divers, mentre que en d'altres és pràcticament inexistent; hi ha ENPE en els que l'òrgan gestor considera clau el paper del voluntariat, mentre que per a d'altres no és un àmbit de gestió prioritari; etc.
- **El grau d'interès (més o menys alt) dels òrgans gestors dels ENPE per crear taules de voluntariat i la percepció de la seva necessitat** ve determinat, bàsicament, per dos factors: la demanda de dur a terme accions de voluntariat per part de les entitats del territori (que a la vegada depèn del nombre i diversitat d'entitats) i la disponibilitat (o no) de recursos humans en els respectius equips tècnics per tal d'assumir les funcions d'impuls i seguiment de les taules.
- Alguns òrgans gestors consideren que **l'educació ambiental i el voluntariat ambiental** tenen dinàmiques força diferents, per la qual cosa és oportú que les taules de treball amb les respectives entitats siguin independents. En canvi, per a altres ENPE resulta més oportú integrar el voluntariat ambiental sota el paraigua de l'educació ambiental, tant des de la perspectiva més conceptual com pel fet que sovint són les mateixes entitats les que duen a terme actuacions en els dos àmbits.
- **Els dos ENPE que tenen més activitat en l'àmbit de voluntariat ambiental són els parcs naturals dels Aiguamolls de l'Empordà i del Delta de l'Ebre.** Diversos factors ho podrien explicar, com ara la proximitat a nuclis força poblats, la forta identitat territorial, la massa crítica d'entitats actives i el fet de ser zones humides, uns ecosistemes molt agraïts de cara a les persones voluntàries i amb molt d'atractiu i potencial per dur-hi a terme accions sobre el terreny. Òbviament, el rol de foment i col·laboració dels respectius òrgans gestors amb les entitats també és un altre factor clau en aquest sentit.
- Els cinc ENPE on resulta més viable crear-hi una taula de voluntariat (específica o per a un conjunt de diversos ENPE) són els Aiguamolls de l'Empordà, el Delta de l'Ebre, Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, l'Alt Pirineu i el Cadí-Moixeró. Ara bé, tenint en compte les propostes dels òrgans gestors pel que fa als àmbits territorial i temàtic, **les dues taules de voluntariat més viables de crear a curt termini serien les del Parc Natural del Delta de l'Ebre i la dels quatre ENPE de l'Empordà.** Igualment seria força viable crear una Taula o més aviat una Xarxa d'Educació i Voluntariat Ambiental dels quatre ENPE pirinencs. En aquest darrer cas, caldria vincular-la a la dinàmica de treball que mantenen les entitats catalanes que formen part de la Xarxa Educació Pirineus Vius.

ANNEXOS

A.1. Conceptes relacionats amb el voluntariat ambiental

Voluntariat. Segons la Llei 25/2015 (art. 3a), es tracta del “conjunt d’accions i activitats d’interès general motivades per l’altruisme i la voluntat de transformació social que acompleixen persones físiques, denominades *voluntaris*, que participen en projectes en el marc d’una activitat associativa o bé en programes específics de voluntariat d’una entitat sense ànim de lucre”.

Voluntariat ambiental. Segons Europarc-Espanya (2005), es tracta d’un “conjunt d’iniciatives de participació social en què determinades persones de forma individual o col·lectiva, lliurement i sense ànim de lucre, dediquen part del seu temps i capacitats a la realització de tasques de divulgació, conservació i protecció de l’espai natural protegit”.

Programa de voluntariat. Segons la Llei 25/2015 (art. 3g), “el document formal, aprovat per l’òrgan de govern d’una entitat de voluntariat, que recull sistematitzadament i justificadament la voluntat de l’entitat d’organitzar una o més activitats d’interès general que complementin el compliment dels seus objectius o hi coadjuvin, amb la participació de voluntaris, com un valor afegit dins de l’organització”.

A.2. Projectes i accions de voluntariat als ENPE: tipus d’accions i criteris de qualitat

En el cas concret d’accions de voluntariat que tingui lloc en ENPE, cal tenir en compte que sempre haurien de ser tasques de suport a l’equip gestor i sota la seva supervisió. Aquestes accions poden ser moltes i diverses i abastar diferents àmbits i tasques concretes. D’acord amb l’informe elaborat pel grup sobre voluntariat creat en el marc de la Comissió d’Ús Social (CUS) de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, les tasques o accions podrien ser les definides a la taula següent.

TAULA 10. TIPUS D’ACCIONS DE VOLUNTARIAT ALS ENPE

- Activitats d’educació ambiental i difusió: sensibilització en bones pràctiques, valors del parc, etc.
- Detecció i seguiment de paràmetres naturals: espècies al·lòctones i/o endèmiques, control d’aigua, paràmetres meteorològics, repoblacions, catalogació d’espècies singulars, etc.
- Millora i manteniment del patrimoni natural: obertura d’espais oberts, aclarides, muntatge i col·locació de caixes niu, etc.
- Millora i manteniment d’elements de patrimoni cultural: catalogació elements, fonts, barraques de vinya, recs, basses, murs de pedra seca, etc.
- Manteniment de camins, d’itineraris i senyalització.
- Neteja i/o restauració d’espais degradats.
- Seguiment d’ús i freqüentació de l’espai: recompte d’usuaris, ús accessos, circuits de freqüentació, enquestació, detecció d’hàbits, etc.

En els cas de les entitats amb un coneixement expert sobre el seu àmbit d'acció les possibilitats d'actuació són majors, com ara:

- Estudi i detecció i de paràmetres naturals o elements de patrimoni
- Projectes de zona i/o equipament.
- Custòdia o apadrinament de zones o àmbits concrets (fauna o flora): tasques relacionades amb la seva conservació i preservació.
- Col·laboració en l'elaboració de materials de divulgació: proposta de temes, aportació als continguts, etc.

Font: Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona - Comissió d'Ús Social (CUS) (2015).

D'altra banda, hi ha tot un seguit de criteris de qualitat que haurien de complir les accions de voluntariat que tinguessin lloc dins dels ENPE, estiguin organitzades per les entitats de voluntariat o siguin accions puntuals organitzades pels òrgans gestors.

Un document de referència en aquest sentit és i ha de ser *Fem Camí. Guia de criteris de qualitat per a projectes de voluntariat ambiental*, editat per la Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya a finals del 2012. Aquesta guia va ser un dels fruits del Pla de suport al tercer sector ambiental de Catalunya (2011-2014), una eina promoguda pel Departament de Territori i Sostenibilitat.

La guia defineix criteris de qualitat per a projectes de voluntariat ambiental, uns criteris que aquest Pla recomana que es tinguin en consideració. El concepte de *projecte* és més ampli que el d'*acció*, atès que el projecte no es limita a una acció puntual en el temps, sinó que té una durada més continuada i persegueix objectius que poden requerir de diverses accions concretes. Malgrat això, la guia sí que proposa un seguit de criteris de qualitat per a les accions concretes, que són les que es reproduïxen en la Taula 11. Aquesta taula incorpora altres criteris de qualitat que també s'han considerat adequats.

TAULA 11. CRITERIS DE QUALITAT GENERALS PER A ACCIONS DE VOLUNTARIAT ALS ENPE

- Que les tasques o accions responguin als objectius del projecte.
- Que les tasques o accions estiguin ben definides.
- Que els recursos materials i humans utilitzats siguin els adequats.
- Que les tasques s'adaptin a les diferents capacitats i interessos dels participants.
- Que la seqüència de funcionament de les tasques estigui definida i estructurada.
- Que les tasques o accions es desenvolupin tenint en compte els criteris de sostenibilitat
- Que les accions s'ajustin a l'escala i les singularitats de cada territori
- Que tant en el disseny de les accions com en la seva execució intervinguin experts locals del territori

Font: Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya (2012) i elaboració pròpia.

Hi ha un darrer criteri que, tot i ser obvi, no sempre resulta fàcil d'aplicar. Es tracta de garantir que les accions que facin els voluntaris no corresponguin a tasques pròpies d'un professional. Així ho estableix la nova legislació en voluntariat, i cal garantir-ho si bé en alguns casos no resulta fàcil perquè els límits són difusos.

A.3. Accions puntuals organitzades pels ENPE

A banda del treball compartit amb les entitats per dur a terme accions de voluntariat emmarcades en projectes o objectius de l'ENPE, l'òrgan gestor pot organitzar accions puntuals de voluntariat obertes a la ciutadania. I ho pot fer amb personal propi, amb el suport d'alguna entitat externa, i/o amb la col·laboració d'altres entitats. Un exemple en l'àmbit dels ENPE seria la campanya "Per un Delta net", que coorganitza el Parc Natural del Delta de l'Ebre.

En un document publicat l'estiu de 2017 i elaborat per la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària de la Generalitat de Catalunya, en coordinació amb el Consell de l'Associacionisme i el Voluntariat de Catalunya, s'especifiquen els trets característics de les anomenades campanyes o accions puntuals que poden organitzar directament administracions públiques però també les pròpies entitats (Taula 12).

TAULA 12. CARACTERÍSTIQUES DE LES CAMPANYES PUNTUALS QUE PODEN ORGANITZAR LES ADMINISTRACIONS

Concepte	Campanyes que criden i mobilitzen les persones per donar resposta a un fet puntual, concret, momentani, que no vol ni busca la implicació posterior de la persona en cap projecte. Són, en definitiva, campanyes que són causa i efecte, i que demanen un alt grau de resposta i mobilització concentrat en un espai de temps limitat. En serien exemples el Gran Recapte d'Aliments, el Mulla't per l'Esclerosi Múltiple –que hi ha municipis que convoquen–, o la Marató de TV3.
Trets característics	Fets o accions puntuals, concentrats en un espai de temps molt reduït, sense vocació de continuïtat (tot i que poden ser campanyes periòdiques, per exemple de caire anual), que requereixen mobilitzar un gruix de persones important per aconseguir els seus objectius, que posen el focus en la causa a favor de (o contra la qual) pretenen lluitar, i que requereixen de baixa o nul·la formació per actuar.
Exempció del compliment de la Llei	Totes les persones mobilitzades per les campanyes puntuals, si bé seran considerades legalment "persones voluntàries", no estaran sotmeses al compliment de la Llei (això és, als capítols de drets i deures) com sí que haurien de complir les persones voluntàries que s'incorporen a projectes de voluntariat de les entitats, amb vocació de més estabilitat i continuïtat. Aquesta flexibilització comporta que les organitzacions convocants, organitzadores i gestores de les campanyes (que poden ser administracions públiques o entitats) estaran exemptes de complir amb els deures que, d'altra banda i en d'altres circumstàncies, sí que estaran obligats a complir, com ara fer signar un full de compromís amb tots i cada un dels seus voluntaris, assegurar la seva activitat, formar-los, certificar la seva participació i la resta d'obligacions de la Llei.

Font: *Recomanacions per a l'adaptació de les administracions públiques a la llei 25/2015, del voluntariat i foment de l'associacionisme* (2017).

Així doncs, les campanyes o accions puntuals estan obertes a tota la ciutadania, no són crides específiques a una borsa estable de voluntaris. El que no està clar és la periodicitat màxima d'aquestes accions puntuals; de moment sembla que no hi ha límits establerts al respecte. El límit més clar és que sigui oberta a tothom.

Aquesta oferta d'accions puntuals es pot organitzar per cada ENPE per separat, o amb una visió de conjunt tal com fa la Diputació de Barcelona amb el Cercle de Voluntaris

dels Parcs Naturals, un model interessant però que li falta algun pas més per acabar d'adaptar-se a la Llei de voluntariat.

Més enllà d'accions puntuals organitzades per ENPE i que ja disposen d'un cert recorregut històric, aquest Pla proposa **vincular aquestes campanyes de mobilització puntuals amb efemèrides ambientals** com el Dia europeu dels Parcs, el Dia mundial dels ocells, la Setmana de la Natura, etc. o amb campanyes promogudes per tercers com l'Agència de Residus (per unificar esforços i aprofitar la seva repercussió).

Tal com s'exposa en la Taula 12, aquestes campanyes han d'estar obertes a tota la ciutadania, però des d'aquest Pla es proposa fer un **esforç extra de difusió amb la població local**, ja que són una oportunitat perquè coneguin millor els ENPE i es generi o s'enforteixi el sentiment local de pertinença a l'ENPE.

En aquest tipus de campanyes, i partint de la col·laboració establerta via Taules de voluntariat de cada ENPE (apartat 5.3.1), també s'hi podrien implicar les entitats locals de voluntariat, amb la voluntat de seguir establint sinèrgies amb els òrgans gestor de l'ENPE i d'implicar la població local en aquestes campanyes puntuals.

Un darrer aspecte important a considerar és que els òrgans gestors dels ENPE han de disposar d'una assegurança per a aquest tipus de campanyes. Cal acabar d'estudiar si l'assegurança general que tenen els ENPE ja és suficient per cobrir aquestes campanyes, o si en caldria contractar una d'específica atès que comporten un tipus de treball específic de les persones que hi participen.

A.4. Gestió de les demandes de voluntariat

Les possibles demandes que reben els òrgans gestors s'han classificat en tres tipologies:

- **De persones individuals.** Malgrat l'existència d'entitats de voluntariat, pot passar i passa que els propis òrgans gestors dels ENPE reben demandes de ciutadans per col·laborar de manera voluntària amb l'ENPE.
- **D'entitats sense ànim de lucre.** Si les demandes arriben directament d'entitats que volen dur a terme accions de voluntariat, se'ls ha de proposar la participació en el model de col·laboració exposat més amunt.
- **D'empreses.** D'acord amb la Llei 25/2015, aquestes demandes no es podrien considerar voluntariat atès que les persones que hi participen, tot i que ho fan voluntàriament, no són "voluntaris" pel fet que no estan vinculades a entitats sense ànim de lucre. Aquestes activitats seria millor considerar-les com a accions de Responsabilitat Social Corporativa (RSC). Les demandes solen ser de grans empreses amb una gran capacitat d'actuació.